

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Схвалено

Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, протокол №8 від 31 серпня 2016 року

Затверджено

Ректор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
_____ С. В. Мельничук
« ___ » _____ 2016 року

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 Право (8.03040101 Правознавство)

(90 кредитів)

Чернівці, 2016

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право (8.03040101 Правознавство) розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти та сьомому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Укладачі програми:

Никифорак М.В. – доктор юридичних наук, професор.

Меленко С.Г. – доктор юридичних наук, професор.

Гаврилюк Р.О. – доктор юридичних наук, доцент.

Боднарук М.І. – доктор юридичних наук, доцент.

Щербанюк О.В. – доктор юридичних наук, доцент.

Черновський О.К. – доктор юридичних наук, доцент.

Жаровська Г.П. – кандидат юридичних наук, доцент.

Рецензенти:

1. **Бойко Андрій Михайлович**, доктор юридичних наук, професор, член Вищої ради юстиції.
2. **Хохуляк В'ячеслав Віссаріонович**, доктор юридичних наук, доцент, начальник Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області.
3. **Орлюк Олена Павлівна**, доктор юридичних наук, професор, член кореспондент НАПрН України, завідувач кафедри інтелектуальної власності Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
4. **Косович Віталій Мирославович**, доктор юридичних наук, доцент кафедри теорії та філософії права Львівського національного університету імені Івана Франка.

Програму погоджено:

Гарант освітньої програми

проф. П. С. Пацурківський

Перший проректор

проф. Р. І. Петришин

Загальна характеристика освітньо-професійної програми

У цій програмі для формування шифрів застосовуються скорочення: ННД – нормативні (обов'язкові) навчальні дисципліни; ДВМ – дисципліни вільного вибору магістра.

Програма встановлює: необхідний рівень теоретичних знань, практичних умінь, навичок та інших компетентностей, здобутих особою, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної юридичної діяльності; нормативний зміст навчання в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича на даній спеціальності, обсяг і рівень засвоєння у процесі підготовки компетентностей відповідно до вимог другого (магістерського) рівня вищої освіти за фахом Право; перелік навчальних дисциплін підготовки магістра в галузі 08 Право (0304 Право) за спеціальністю 081 Право (8.03040101 Правознавство); форми проміжної і підсумкової атестації; термін навчання.

1. Мета і завдання освітньо-професійної програми

1.1. Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Обсяг освітньо-професійної програми становить 90 кредитів ЄКТС.

Метою освітньо-професійної програми є здобуття магістром поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь і навичок загальних засад практичної юридичної діяльності, інших компетентностей за спеціальністю 081 Право (8.03040101 Правознавство), достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Освітньо-професійна програма вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) має своїм завданням забезпечення розуміння студентом права як соціального явища, атрибутивно пов'язаного з людиною. Вивчення студентами-магістрами права та його джерел ґрунтується на європейських правових цінностях, стандартах і принципах, в основу яких покладено верховенство права, права та основоположні свободи людини, плюралістичну демократію.

Цілями даної освітньо-професійної програми є також формування у здобувачів компетентностей, необхідних для застосування права, розуміння природи і змісту основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин. Здобувачі ступеня вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) повинні бути готові захищати права і законні інтереси людини, бути відданими принципам людської гідності, справедливості, неупередженості, співпереживання та дотримання високих етичних стандартів, служити Україні, яка є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою, громаді та усьому суспільству.

1.2. До основних завдань освітньо-професійної програми підготовки магістрів належать: формування у студентів соціально-особистісних, загальних та фахових компетентностей, достатніх для отримання ними поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь та навичок за обраною спеціальністю, для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності; забезпечення об'єктивного проміжного і підсумкового контролю якості засвоєння студентами необхідними для професійної діяльності знань; вироблення у магістрів практичних навичок застосування цих знань в майбутній професійній діяльності правника.

2. Зміст освітньо-професійної програми

2.1. Освітньо-професійна програма передбачає соціально-особистісну загальну та професійну теоретичну і практичну підготовку, що забезпечує набуття студентом-магістром необхідних компетентностей.

Освітньо-професійна програма вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) містить наступні складові:

2.1.1. теоретичну підготовку, яка передбачає формування знань про: основи поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення і застосування; верховенство права, європейські стандарти публічного, приватного і кримінального права, права Європейського суду з прав людини; принципи, а також природу та зміст базових галузей права; етичні стандарти правничої професії;

2.1.2. оволодіння основами юридичної методології, що включає в себе правову оцінку поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікацію правової ситуації і виділення з неї правової проблеми та її вирішення з використанням належних правових стандартів, правових принципів і відповідних правових методів;

2.1.3. практичну підготовку, яка включає у себе отримання основних практичних навичок та умінь, в тім числі навичок і умінь аналітичного, логічного, критичного та креативного юридичного мислення;

2.1.4. опанування професійного світогляду, що включає етичні і моральні стандарти професійної поведінки, принципи верховенства права та права Європейського суду з прав людини, європейські стандарти права, законності, справедливості і захисту прав людини та її основоположних свобод, прав та законних інтересів інших суб'єктів правовідносин.

2.1.5. завершується освітньо-професійна підготовка вищої освіти за другим (магістерським) рівнем підготовки зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) складанням кваліфікаційного комплексного екзамену та захистом випускної кваліфікаційної роботи.

2.2. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки магістра та максимальний навчальний час за циклами наведено у Таблиці 1.

Таблиця 1

**Розподіл змісту
освітньо-професійної програми підготовки магістра**

Цикли дисциплін	Навчальних годин	Кредитів
I. Цикл загальної підготовки		
Гуманітарна та соціально-економічна підготовка	690	23
Природничо-наукова підготовка	660	22
II. Цикл професійної підготовки		
Професійна та практична підготовка	870	29
Виробнича практика	180	6
Державний іспит зі спеціальності	150	5
Випускна кваліфікаційна робота	150	5
Разом	2700	90

2.3. Нормативна частина освітньо-професійної програми:

2.3.1. Перелік нормативних (обов'язкових) дисциплін з кількістю навчальних годин і кредитів ECTS, що відводиться на їх вивчення, наведено у Навчальному плані.

2.3.2. Нормативна частина навчального плану включає в себе дисципліни, спрямовані на здобуття особою знань про фундаментальні засади верховенства права, права ЄСПЛ, європейських стандартів публічного, приватного і кримінального права, кримінології та професійної діяльності, формування системного правового світогляду, етики і загального культурного кругозору, здобуття компетентностей практичного правозастосування тощо.

Таблиця 2

Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
Верховенство права	6	180	60	120	екзамен
Право ЄСПЛ	6	180	60	120	екзамен
Європейські стандарти публічного права	6	180	60	120	екзамен
Європейські стандарти приватного права	6	180	60	120	екзамен
Європейські стандарти	6	180	60	120	екзамен

кримінального права					
Культура правового мислення	6	180	60	120	екзамен
Кримінологія	5	150	44	106	екзамен

2.4. Вибіркова частина освітньо-професійної програми

2.4.1. Перелік вибірових дисциплін (дисциплін вільного вибору студента) з кількістю навчальних годин і кредитів ECTS, що відводиться на їх вивчення, наведено у Навчальному плані. Атрибутивним принципом даної освітньо-професійної програми є щорічне оновлення цього переліку.

2.4.2. Дисципліни вибору студента спрямовані на здобуття останніми поглиблених спеціальних теоретичних і практичних знань, таких же умінь і навичок за обраною спеціальністю, розуміння ними основоположних тенденцій еволюції права та розвитку європейських і світових стандартів права та інновацій у цій сфері, вдосконалення власної особистості тощо.

2.4.3. Вибіркова частина навчального плану створює передумови для відображення у змісті освітньо-професійної програми особливостей вузькопрофільної підготовки в межах обраних дисциплін, для диференціації та індивідуалізації підготовки магістрів із спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) із врахуванням їх майбутньої професійної діяльності.

2.4.4. Кожного семестру студент обирає три навчальні дисципліни, по одній з кожного блоку підготовки, загалом – дев'ять навчальних дисциплін.

3. Виробнича практика

3.1. Виробнича практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки магістрів і має на меті набуття останніми професійних навичок та вмінь відповідного рівня діяльності.

3.2. Метою виробничої практики є формування у магістрів компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру у сфері майбутньої професійної правничої діяльності, а також поглиблення і закріплення теоретичних знань, здобутих у процесі гуманітарної, соціально-економічної, природничо-наукової та професійної підготовки.

3.3. Згідно з навчальним планом підготовки магістрів виробнича практика проводиться в 11 семестрі в обсязі 180 год., 6 кредитів ECTS.

4. Очікувані результати навчання

(компетентності освітньої і професійної складової)

4.1. Освітньо-професійна програма вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» (8.03040101 Правознавство) покликана сформуванати у здобувачів освітнього ступеня соціально-особистісні, загальні і спеціальні компетентності.

4.2. Передбачено набуття студентами наступних **соціально-особистісних компетентностей**:

- 4.2.1. здатності до організації власної професійної діяльності;
- 4.2.2. здатності до системного креативного мислення;
- 4.2.3. здатності до навчання впродовж життя;
- 4.2.4. здатності до критики й самокритики;
- 4.2.5. толерантності, адаптивності і комунікабельності;
- 4.2.6. наполегливості у досягненні мети;
- 4.2.7. неупередженості та об'єктивності у прийнятті рішень;
- 4.2.8. володіння основами усної і письмової професійної комунікації рідною та іноземною мовами.

4.3. **Загальні компетентності.** Освітній процес зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем професійної підготовки передбачає формування у магістрів світоглядних та морально-етичних цінностей, широкої соціально-гуманітарної ерудованості і усвідомлення ними мультикультурного розмаїття сучасного життя, зокрема:

- 4.3.1. здатність до абстрактного, логічного, критичного та креативного правового мислення, аналізу та синтезу;
- 4.3.2. здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях;
- 4.3.3. уміння планувати, організовувати і контролювати свою діяльність;
- 4.3.4. знання і розуміння природи етичних стандартів, у тому числі етичних стандартів правничої професії та здатність діяти на їх основі;
- 4.3.5. здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- 4.3.6. здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово, у тому числі у професійній сфері;
- 4.3.7. здатність до проведення аналізу фактів, подій, явищ та процесів;
- 4.3.8. здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки;
- 4.3.9. здатність до творчого мислення і генерування нових ідей;
- 4.3.10. здатність приймати неупереджені і мотивовані рішення;
- 4.3.11. здатність визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб;
- 4.3.12. здатність вчитися, виявляти прогалини у власних знаннях і оволодівати новими знаннями, усвідомлювати необхідність у навчанні протягом усього життя;
- 4.3.13. здатність проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність;
- 4.3.14. здатність до ініціативності у практичній діяльності, уміння оперативно реагувати на зміни;
- 4.3.15. цінування різноманітності і мультикультурності та повага до них;
- 4.3.16. прагнення до збереження навколишнього середовища;
- 4.3.17. здатність поважати гендерну рівність;

4.3.18. прагнення до утвердження академічної доброчесності.

4.4. **Спеціальні компетентності.** Освітній процес зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем покликаний сформулювати широкий спектр теоретичних і прикладних знань про природу і призначення права, його принципи та зміст, а також уміння і навичок у процесі правозастосування, зокрема:

4.4.1. знання структури правничої професії та її ролі у суспільстві;

4.4.2. знання стандартів правничої професії;

4.4.3. знання міжнародних стандартів прав людини;

4.4.4. знання доктрини та принципу верховенства права;

4.4.5. розуміння природи права в цілому та природи основних правових інститутів;

4.4.6. розуміння онтологічної укоріненості права не у державі, а в людині та її відносинах з Іншим;

4.4.7. знання Європейської конвенції з прав людини та основоположних свобод і прецедентної практики Європейського суду з прав людини;

4.4.8. знання стандартів європейського публічного, приватного і кримінального права;

4.4.9. знання основ права Ради Європи та права Європейського Союзу;

4.4.10. поглиблення знання засад і принципів національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право; кримінальне і кримінальне процесуальне право;

4.4.11. здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;

4.4.12. здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції;

4.4.13. здатність застосовувати юридичну аргументацію;

4.4.14. здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати належні способи і процедури їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.

5. Очікувані результати практичної підготовки (компетентності практичної складової)

5.1. Практична складова спрямована на формування умінь і навичок, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного правового характеру, а також поглиблення і закріплення знань, здобутих у процесі гуманітарної, соціально-економічної, природничо-наукової та професійної підготовки студентів-правників.

5.2. Практична складова передбачає:

5.2.1. навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

5.2.2. уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій;

5.2.3. навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;

5.2.4. навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;

5.2.5. навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування;

5.2.6. навички критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;

5.2.7. вміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії;

5.2.8. навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних;

5.2.9. вміння працювати самостійно, діяти у команді колег за фахом, а також із залученням експертів з інших галузей знань;

5.2.10. вміння примирювати сторони з протилежними інтересами;

5.2.11. вміння визначити пріоритети та проявляти наполегливість у досягненні поставлених завдань і виконанні взятих зобов'язань.

6. Нормативний зміст підготовки здобувачів освітнього рівня магістр зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство), сформульований у термінах результатів навчання

6.1. Результати навчання здобувачів освітнього рівня «Магістр» зі спеціальності 081 «Право» (8.03040101 Правознавство) оцінюються за семибальною шкалою оцінювання. Порядок оцінювання результатів навчання затверджено Вченою радою університету та ректором університету у відповідності до вимог чинних правових актів.

6.2. Система оцінювання результатів навчання базується на наступних основних принципах:

6.2.1. обґрунтованість – оцінка повинна бути співмірною рівню результатів навчання;

6.2.2. неупередженість – результати оцінювання повинні бути об'єктивними і не залежати від суб'єктивної позиції того, хто оцінює, а критерії та методи оцінювання – бути єдиними щодо всіх, хто оцінюється;

6.2.3. зрозумілість – система оцінювання повинна бути чіткою і повністю визначеною наперед як для тих, хто оцінює, так і тих, кого оцінюють;

6.2.4. корисність – оцінювання повинно позитивно сприйматись тими, хто оцінюється, відігравати роль одного з найголовніших мотиваційних

чинників добросовісної професійної підготовки і бути позитивним внеском у здійснення завдань освітньої програми.

6.3. Результати успішного набуття вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) передбачають її диференціацію на: **відмінний** (відповідає високим вимогам - оцінка А), **типовий** (відповідає середнім і вище середнього рівня вимогам – оцінки С і В) і **пороговий** (відповідає мінімальним і вище мінімального рівня вимогам – оцінки Е і D) рівні за вимогами до компетентностей здобувачів освітнього ступеня відповідно до міри засвоєння нормативного змісту підготовки:

6.3.1. **відмінний рівень.** Досягнення цього рівня означає дуже добре чи відмінне оволодіння знаннями, уміннями і практичними навичками. Здобувач освітнього ступеня може вільно застосовувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички у складних ситуаціях. Для відмінного рівня характерно наявність зв'язку між різними знаннями з точки зору цілісного підходу, тому здобувач освітнього ступеня може здійснити аналіз певної інформації у контексті системності знань. Здобувач освітнього ступеня самостійно обирає найбільш оптимальні методи теоретичного дослідження і практичної роботи і ефективно застосовує їх і у всіх заданих йому питаннях.

6.3.2. **типовий рівень.** Досягнення цього рівня означає середнє чи добре оволодіння знаннями, уміннями та практичними навичками. Здобувач освітнього ступеня може застосувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички як в простих, так і в складних ситуаціях. Для типового рівня характерно наявність зв'язку між окремими знаннями, проте з точки зору цілісного підходу відчувається недостатність умінь і практичних навиків з оцінювання відповідної інформації у контексті сукупності знань. Здобувачу освітнього ступеня відомі важливі і деякі специфічні методи теоретичного дослідження і практичної діяльності, він також може самостійно вибрати більшість з відомих йому методів та застосувати їх у заданих ситуаціях. Загальні компетентності розкриваються у більшості ситуацій;

6.3.3. **пороговий рівень.** Досягнення цього рівня означає слабке чи задовільне оволодіння знаннями, уміннями та практичними навичками. У простих ситуаціях здобувач освітнього ступеня може застосувати отримані знання і демонструвати набуті уміння та практичні навички, але не здатний цього зробити при підвищенні рівня складності ситуації. Для порогового рівня характерна фрагментарність знань. Здобувачу освітнього ступеня в цілому відомі важливі методи теоретичного дослідження і практичної діяльності, але він не може самостійно вибрати більшість з відомих йому методів і застосувати їх у заданих ситуаціях. Загальні компетентності розкриваються в одиничних ситуаціях.

6.4. Для одержання оцінки «відмінно» студент повинен бути спроможним:

- демонструвати глибоке розуміння суспільних процесів та явищ, інформація про які отримана з різних джерел, а також робити про це аналітичні висновки та коментарі;
- здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень правової сфери у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- пропонувати власну обґрунтовану оцінку висновків, які виникають у процесі опрацювання відповідних матеріалів, включно з оцінкою щодо їх достовірності, обґрунтованості та важливості;
- давати переконливі та аргументовані оцінки на основі аналізу суперечливих позицій;
- проявляти ініціативу у проведенні самостійних досліджень та формуванні джерельної бази;
- диференціювати складність питань з певної теми і використовувати різноманітні інформаційні джерела для їх самостійного опрацювання;
- самостійно визначати обсяг та рівень засвоєння певного матеріалу і за необхідності підтримувати зворотній зв'язок для отримання відгуку і формування подальшого плану дій;
- використовувати державну мову та правничу термінологію на високому професійному рівні;
- вільно виступати перед різною аудиторією з достатньою обґрунтованістю теми, що висвітлюється;
- вільно дискутувати на складні професійні та суспільні теми;
- демонструвати знання і розуміння сучасних європейських правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів, розуміти особливості їх застосування та впливу в межах національної правової системи;
- здійснювати критичний і системний аналіз правових явищ та процесів;
- пояснювати природу та зміст основних правових інститутів та процедур національного права і особливості їх реалізації та застосування;
- виявляти проблем правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань у відповідності з принципами захисту прав людини і її основоположних свобод;
- демонструвати глибокі знання та розуміння особливостей правового регулювання у фундаментальних галузях права;
- застосовувати набуті знання у ситуаціях високої юридичної складності, аналізуючи факти і мотивовано обґрунтовуючи свій правовий висновок;
- здійснювати логічний, критичний і системний аналіз документів, демонструвати розуміння їх правового характеру і значення;
- самостійно готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у ситуації високої юридичної складності;

- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у ситуації високої юридичної складності.

6.5. Для одержання оцінки «добре» студент повинен бути спроможним:

- визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих правових умов та обставин;

- проводити збір і інтегрований аналіз правових матеріалів з різних джерел;

- давати обґрунтований висновок про концептуальні проблеми з певних питань правозастосування;

- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої правової проблеми;

- узгоджувати план власного правового дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами;

- використовувати різноманітні інформаційні правові джерела для засвоєння складних питань з певної теми;

- самостійно визначати і формулювати ті питання, з яких потрібна правова допомога і діяти відповідно до рекомендацій;

- вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію;

- викладати правовий матеріал відповідно до потреб певної аудиторії;

- висловлювати власні позиції із складних професійних та суспільних тем;

- належно використовувати правову фактичну і статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;

- вільно використовувати для професійної правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

- користуватися комп'ютерними програмами у межах стандартного програмного забезпечення з використанням електронних таблиць, графіків та інших можливостей;

- працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи;

- демонструвати знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів, пояснити особливості їх реалізації та взаємодії в межах національної правової системи;

- пояснювати зміст основних правових інститутів та процедур національного права;

- демонструвати переконливі знання та розуміння особливостей правового регулювання у фундаментальних галузях права;

- застосовувати набуті знання у юридично складних ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;

- самостійно готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у юридично складній ситуації;

- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у юридично складній ситуації;

6.6. Для одержання оцінки «задовільно» студент повинен бути спроможним:

- визначати вагомість та переконливість правових аргументів в оцінці відомих умов та обставин;

- проводити збір і аналіз матеріалів з різних джерел, але без достатньої репрезентативності;

- давати короткий висновок про концептуальні проблеми з певних правових питань без достатньої обґрунтованості;

- оцінювати недоліки і переваги правових аргументів, аналізуючи відому проблему;

- проводити під керівництвом правові дослідження та опрацьовувати матеріали у рамках стандартних професійних завдань за визначеними джерелами;

- використовувати основні правові інформаційні джерела для засвоєння питань з певної теми фаху правника;

- самостійно визначати ті правові питання, з яких потрібна допомога і виконувати відповідні вказівки;

- володіти письмовою та усною державною мовою, належно використовуючи правничу термінологію;

- викладати матеріал з певної правової проблематики таким чином, щоб розкрити зміст основних питань;

- відтворювати фактичний зміст, демонструючи розуміння з основних професійних та суспільних тем;

- використовувати цифрову і статистичну інформацію, отриману з вторинних джерел для своєї професійної діяльності;

- знаходити для професійної діяльності доступні інформаційні ресурси та бази даних і акумулювати необхідну інформацію;

- здійснювати пошук інформації у стандартних пошукових системах, що використовуються в навчальних закладах;

- використовувати комп'ютерні програми у межах стандартного програмного забезпечення;

- адекватно виконувати поставлені завдання в групі і брати участь у груповій дискусії;

- демонструвати знання і розуміння щодо визначення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;

- пояснювати природу та зміст основних правових інститутів та процедур національного права;

- демонструвати загальні знання та розуміння суті і змісту основних правових інститутів та норм фундаментальних галузей права;

- застосовувати набуті знання у ситуаціях обмеженої складності, формувати обґрунтовані правові висновки;

- самостійно готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у ситуації обмеженої юридичної складності.

- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у ситуації обмеженої юридичної складності.

6.7. Система оцінювання фахової підготовки магістрів права включає різні методи, які дозволяють відстежувати досягнення здобувача цього освітнього рівня з точки зору здобуття ним необхідних результатів, оцінювати його теоретичні знання і прикладні навички у їх сукупності.

6.8. Студентам-магістрам надається можливість до проведення оцінювання брати участь у прийнятті рішення щодо критеріїв оцінювання, методів оцінки результатів навчання, кількості та обсягу завдань.

6.9. Рівні результатів навчання адекватно визначають обсяг знань і вмінь здобувачів освітнього ступеня, отриманих ними у результаті навчання зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство).

7. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство)

7.1. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем охоплює:

7.1.1. затвердження принципів і процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за результатами публічного обговорення за участі усіх зацікавлених сторін: професорсько-викладацького колективу, студентів і роботодавців;

7.1.2. затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньо-професійної програми зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем;

7.1.3. щорічне оцінювання здобувачів освітнього ступеня;

7.1.4. забезпечення якості науково-педагогічних працівників;

7.1.5. перегляд програм навчальних дисциплін, програм практик, навчально-методичного забезпечення організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня;

7.1.6. забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7.1.7. забезпечення публічної інформації про освітньо-професійну програму;

7.1.8. забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у працях наукових та науково-педагогічних працівників юридичного факультету університету і здобувачів вищої освіти.

7.2. Університет в особах Вченої ради університету та ректора університету затверджує принципи і процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем, які впливають з стратегічних цілей та

ключових завдань Університету у якісній підготовці фахівців-правників. Систематичне та методичне забезпечення якості вищої освіти включає: постійну оцінку і перегляд освітньо-професійної програми, програм навчальних дисциплін та програм практик з метою забезпечення їх відповідності університетському стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем, професійним стандартам правничих професій, сучасним вимогам ринку праці, встановлює критерії та перелік вимог до змісту освітнього процесу і оцінювання здобувачів освітнього ступеня та науково-педагогічних працівників. Академічна політика забезпечення якості освітньо-професійних програм передбачає активну участь адміністрації, науково-педагогічних працівників і здобувачів освітнього ступеня у цьому процесі.

7.3. Університет затверджує освітньо-професійні програми зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем, а також здійснює їх моніторинг та періодичний перегляд. Структура освітньо-професійної програми, перелік навчальних дисциплін за вибором здобувача освітнього ступеня, базові місця для проходження практик переглядаються щорічно. Моніторинг та перегляд освітньо-професійної програми здійснюється з урахуванням пропозицій роботодавців та правничих громадських організацій.

7.4. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Положення передбачає критерії та процедури такого оцінювання. Належне застосування визначених критеріїв та процедур забезпечує обґрунтоване, надійне та справедливе оцінювання. Форми оцінювання максимально виявляють якість засвоєння знань, а також умінь їх застосувати. Комбінуються різні форми оцінювання (тестова, письмова, усна) з метою глибше виявити компетентності здобувача вищої освіти, особливо вміння усно та письмово формулювати правову аргументацію та оцінку. Узагальнені показники успішності оцінювання здобувачів вищої освіти оприлюднюються на офіційних веб-сайтах університету та факультету і в інший спосіб.

7.5. Основою якісного виконання освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) є компетентні і кваліфіковані науково-педагогічні працівники, які спроможні передати студентам знання і сформувати у них уміння та практичні навички, інші компетентності, необхідні для майбутньої професійної діяльності.

Університет затвердив відповідно до чинного законодавства Порядок прийняття на роботу та вимоги до осіб, які можуть обіймати посади науково-педагогічних працівників, що сприяє забезпеченню якості професорсько-викладацького складу за допомогою конкурсного добору на відповідні посади.

Оцінювання кваліфікації та компетентності науково-педагогічних працівників здійснюється у відповідності з їх науково-педагогічним і

практичним досвідом, що включає участь у наукових дослідженнях, використання прогресивних методів викладання, визнання з боку професійного і академічного співтовариства, уміння спілкуватись іноземними мовами, участь у програмах підвищення кваліфікації, конференціях тощо. Основні вимоги до компетентності науково-педагогічних працівників передбачають добре володіння сучасними методиками викладання і знання навчальної дисципліни у наступних розрізах: основні правничі доктрини, принципи та інститути, на яких базується відповідна галузь права, знання судової практики, новітнього емпіричного матеріалу правозастосування, вміння формулювати під час навчання завдання і запитання студентам таким чином, щоб допомогти останнім якомога краще підготуватися до майбутньої професійної діяльності.

Оцінювання кваліфікації та компетентності науково-педагогічних працівників здійснюється як індивідуально - іншим науково-педагогічним працівником, так і колегіально – кафедрою, вченою радою факультету чи університету в залежності від функціонального завдання такого оцінювання. Обов'язковою складовою оцінювання кваліфікації та компетентності науково-педагогічних працівників є анонімне опитування студентів про якість забезпечення освітнього процесу відповідним науково-педагогічним працівником, що проводиться після закінчення кожного відповідного курсу, але не рідше як один раз на рік. Результати такого оцінювання науково-педагогічних працівників підлягають обговоренню на відкритому засіданні відповідної кафедри, Вченої ради факультету та оприлюдненню як на офіційному веб-сайті університету, так і на офіційних веб-сайтах факультету чи кафедри.

7.6. Важливою складовою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є систематичний змістовний перегляд програм навчальних дисциплін, програм практик та методики викладання.

Освітній процес на юридичному факультеті університету враховує професійні вимоги до фахівців у галузі права, тому формування рефлексивних навичок у рамках освітньо-професійної програми створює можливості для розвитку зв'язку між теорією і практикою і для поширення кращого досвіду (здобувачі освітнього ступеня проводять аналіз теоретичних моделей і практичних правових ситуацій, виступають з публічними презентаціями своїх проектів на семінарах і конференціях, висувують пропозиції з організації їх практики).

Зміст навчальних дисциплін та їх актуальність переглядаються з урахуванням пропозицій практичних працівників. Їх професійний досвід використовується і у формі запрошення їх для викладання окремих навчальних дисциплін, проведення майстер-класів тощо.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти передбачає процедури оцінювання перегляду методики викладання правничих дисциплін.

Освітній процес базується на синтезі аудиторного навчання і самостійної роботи. Викладання не є механічним повторенням тексту

юридичних джерел, а орієнтує студентів на уміння знаходити належні аргументи для вирішення обговорюваних питань. Основними завданнями викладання є:

7.6.1. визначення базових навчальних матеріалів (юридичних джерел, академічних праць тощо) і коротке обговорення їх з ухилом на найважливішу інформацію;

7.6.2. ідентифікація на основі навчальних матеріалів основних концепцій і їх обговорення у найрізноманітніших особистісних аспектах;

7.6.3. ідентифікація і обговорення практичних правових проблем, які впливають з навчальних матеріалів та правозастосовної практики;

7.6.4. вказівка на необхідні джерела для вирішення порушених проблем;

7.6.5. спрямування самостійної роботи студентів задля засвоєння ними курсу.

Метою самостійної роботи є належне засвоєння визначених навчальною програмою матеріалів і використання цих матеріалів для вирішення обговорюваної з викладачем проблематики.

У ході навчання застосовуються і поєднуються різні методи викладання і навчання:

7.6.6. викладання: лекція (традиційна та інтерактивна);

7.6.7. методи вправляння, спрямовані на розвиток практичних навичок: дискусія, дослідницька діяльність, індивідуальна чи групова робота над проектами, імітація, мозкової штурм. Реалізація вказаних методів здійснюється при домінуванні практичних і семінарських занять у середніх та невеликих групах;

7.6.8. методи, які стимулюють самостійну роботу (засвоєння матеріалу, аналіз прикладу, вирішення проблеми, імітація, пізнавальні ігри, індивідуальний пошук проблем, методи контролю і самоконтролю);

7.6.9. методи дослідницького характеру (пошук інформації, аналіз і синтез інформації, аналіз відповідних дій, застосування конкретного методу дослідження, інтерпретація даних тощо) лежать в основі самостійної роботи.

Методи контролю і самоконтролю становлять собою самостійну групу методів – це методи, які гарантують науково-педагогічному працівнику і здобувачам освітнього ступеня зворотній зв'язок у ході навчання і дають здобувачу освітнього ступеня можливість провести у ході навчання поглиблене дослідження прикладного характеру, яке у подальшому реалізується у кваліфікаційній роботі.

7.7. Університет забезпечує достатні навчальні ресурси для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня. Студенти мають вільний доступ до всіх навчально-методичних матеріалів, у тому числі використовуючи он-лайн доступ. Навчально-методичні матеріали, окрім теоретичного характеру містять матеріали для формування належних практичних навичок та умінь.

Освітній процес передбачає можливість для здобувачів освітнього ступеня під час семінарських чи практичних занять формувати уміння та практичні навички з організації командної роботи у невеликих групах (по 5-7 осіб), а також міжгрупової конструктивної змагальності.

Університет надає здобувачам освітнього ступеня магістр права найрізноманітніші форми академічної допомоги, включаючи випуск студентських видань, організацію тематичних лекцій та майстер-класів відомих професорів інших правничих шкіл, включаючи і зарубіжні правничі школи, оцінювання зворотного зв'язку від організації навчання (анкетування), створення умов для навчання осіб з додатковими потребами; надання психологічної допомоги, ознайомлення з можливостями майбутньої професійної кар'єри тощо.

7.8. Використання інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом є одним з важливих елементів у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Університет впроваджує ефективні механізми збору, аналізу і використання відповідної інформації для дієвого управління освітнім процесом. Для цього використовуються електронні бази даних (обліку адрес електронної пошти здобувачів освітнього ступеня, їх поточної успішності, набраних кредитів ЄКТС, банку даних працевлаштування та професійної кар'єри випускників тощо), а також сучасні он-лайн комунікації між структурними підрозділами, науково-педагогічними працівниками та студентами. Це дозволяє забезпечувати зворотній зв'язок і впроваджувати адаптивну управлінську модель.

Зворотній зв'язок дає можливість постійно досліджувати і оцінювати ефективність співпраці у освітньому процесі, а також планувати перспективи його удосконалення.

7.9. Університет запровадив ефективну систему запобігання та виявлення академічного плагіату у працях наукових та науково-педагогічних працівників юридичного факультету і здобувачів освітнього ступеня «магістр права», послідовно реалізує політику академічної доброчесності.

7.10. Університет постійно оприлюднює оновлену, неупереджену та об'єктивну публічну інформацію про освітньо-професійну програму зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти з інформацією про навчальні курси, програми практик, програми стажування, міжнародну співпрацю з питань вдосконалення підготовки правників тощо.

**Профіль освітньо-професійної програми
магістра зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство)**

<i>Тип диплома та обсяг програми</i>	Одиничний ступінь, 90 кредитів ЄКТС за 1,5 навчальні роки
<i>Вищий навчальний заклад</i>	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
<i>Акредитуюча інституція</i>	Національна агенція забезпечення якості вищої

	освіти
<i>Період акредитації</i>	Програма впроваджена в 2015 році
<i>Рівень програми</i>	FQ-ЕНЕА – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК – 7 рівень
Ціль програми	
Загальна мета програми – розвинути у магістрів професійні навички і уміння в предметній області за рахунок глибшого розуміння правових явищ і процесів, їх причинно-наслідкових зв'язків, а також забезпечити їх консультативну підтримку.	
Характеристика програми	
<i>Предметна область, напрям</i>	Право. Основна частина роботи для отримання магістерського рівня вищої освіти, що відповідає 90 кредитам ЄКТС, присвячена формуванню основних компетентностей, які допоможуть здобути поглиблені теоретичні і практичні знання, уміння й навички за спеціальністю 081 Право (8.03040101 Правознавство), загальні засади професійної діяльності, достатні для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.
<i>Фокус програми: загальна/ спеціальна</i>	Студент отримує повну підтримку в процесі його загальної і професійної підготовки на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
<i>Орієнтація програми</i>	Практична складова є ключовою (визначальною) при вивченні правових процесів і явищ.
<i>Особливості програми</i>	Більшість зусиль магістра присвячені безпосередньо самостійній роботі над дисциплінарною проблематикою та темою випускної кваліфікаційної роботи.
Працевлаштування та продовження освіти	
<i>Працевлаштування</i>	Вимогами до посад є наявність завершеного навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 Право (8.03040101 Правознавство).
<i>Продовження освіти</i>	Можливість навчання за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
Стиль та методика навчання	
<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Стиль навчання. Базується на активному навчанні, передусім на індивідуальному підході до кожного студента. Форма навчання за програмою: денна і заочна.

<i>Система оцінювання</i>	Загальна оцінка формується на основі заліково-екзаменаційних сесій та державної атестації.
Програмні компетентності	
<i>Загальні</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Навики критичності і самокритичності, здатність аргументовано висловлювати та відстоювати свою правову позицію. • Якість та етичні зобов'язання. Знання стандартів і типу мислення, необхідних для професійної діяльності, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність. • Комунікація. Здатність писати і розмовляти на професійному рівні, з використанням відповідної професійної термінології, як державною мовою, так і іноземною мовою. • Працювати самостійно; вміння керувати власним часом, виділяти основне і другорядне в професійній діяльності; виховання в магістрі в відповідних психологічних рис – цілеспрямованості, стійкості тощо.
<i>Фахові</i>	<ul style="list-style-type: none"> • База знань. Глибокі знання правових процесів і явищ, природа власне права. • Інформаційний менеджмент. Здатність визначати, глибоко аналізувати інформацію з різних джерел, співставляти отримані дані на предмет їх достовірності та об'єктивності. • Аналіз документів. Здатність знаходити, відбирати й інтерпретувати матеріали в законодавстві й фаховій літературі.
Програмні результати навчання	
<ul style="list-style-type: none"> • Здатність захищати права та законні інтереси людини, інших суб'єктів правовідносин; • Здатність аналізувати кожен правову ситуацію з позицій доктрини та принципу верховенства права; • Здатність виробляти неупереджені фахові рішення та професійно і по-громадянськи принципово доводити їх до логічного здійснення у правовій практиці; • Здатність застосовувати прецеденти ЄСПЛ у власній професійній практиці; • Здатність вибудовувати власну професійну діяльність у відповідності до європейських стандартів правозастосування у публічно-правовій, приватно-правовій та кримінально-правовій сферах; • Здатність передбачати найбільш очевидні тенденції еволюції юридичної практики та здійснювати власну професійну діяльність із їх врахуванням; • Здатність протистояти будь-яким антикорупційним та іншим антиправовим спокусам та протидіяти волюнтаризму, свавіллю і порушенню прав людини; • Здатність розробляти та аргументовано презентувати в професійному 	

середовищі результати своєї теоретичної і практичної діяльності;

- Здатність взаємодіяти інтелектуально та практично з представниками інших професій;
- Володіння культурою правового мислення;
- Уміння здійснювати необхідні правничі дослідження, аналіз та виражати їх результати у належних письмових формах.

Гарант освітньої програми

проф. П.С. Пацурківський

Ректор

проф. С.В. Мельничук